

Borøya

Den røde tråd for månedens kulturminne i 2006 er Natur- og idrettsforvaltningens motto og visjon "Rik på opplevelser". Borøya er månedens kulturminne i juni.

Borøya ligger mellom Kalvøya og Ostøya, og har i likhet med Kalvøya og Saraholmen tilhørt Kjørbo gård. Kommunen overtok Borøya i 1950. Navnet kan ha sin opprinnelse i dyrenavnet bjørn (berf). En annen tolkning er bord eller bånd, som knyttes til kalklagenes striper i fjellet, alternativt øyas lange, smale form.

Det er forholdsvis mye dyrket mark på den flate, midtre delen av øya, og på et kart fra 1884 er det tegnet inn en husmannsplass i nordvest. Tufter etter bebyggelsen er ennå synlig. Sørøst for plassen sto det gamle "Borøylaet". Utløa ble revet etter 2. verdenskrig. Pilarene etter det står fortsatt i terrenget.

Graset som ble slått og hesjet om sommeren og høsten ble oppbevart i laet til det kunne kjøres til Kjørbo på vinterisen. Det har gitt navn til Labukta, hvor høyllassene ble kjørt ut, og til Labukttangen som stikker ut sør for Labukta i retning Furuholmen. For å hindre gjengroing og ta vare på blant annet det fine, åpne kulturlandskapet midt på øya ble det fra 2002 satt i gang beiting med sau.

Fornminner

Det er registrert to gravrøyser på Borøya. De er rundaktige, ca. 8 meter i diameter og går nesten i ett med terrenget. De består av store rundkamp og noe bruddstein og er overgrodd med mose, gress og noe kratt. Arkeologene daterer dem til bronsealder/jernalder. Røysene er automatisk fredet.

Hvordan komme til Borøya

Hvis du ikke har egen båt kan du reise med Sandvika Fjordturer AS fra Kadettangen. M/S "Rigmor" og M/S "Rigfar" samarbeider med Asker og Bærum kommuner og Stor Oslo Lokaltrafikk og går i ordinær fergetrafikk til og fra øyene i Vestfjorden.

M/S "Rigmor" er Norges eldste rutegående treferge i drift og er et kulturminne i seg selv. Hun fylte 75 år i 2005. Hun ble bygget ved Lindstøl & Søn Skibs- og baatbyggeri i Risør i 1930 og fikk navnet "Motorfartyget Näset". Hun har vært ferge i øyriket mellom Gravarna (Kungshamn) og Lyskekil, og deltok under krigen i svensk marine som kystvaktfartøy, ferge på Hvaler, omdøpt til M/S "Rigmor". Fra 1949 trafikkerte fergen Oslo Havn - Bygdøy Sjøbad. I 1950 ble hun påbygd 56 fot ved båtbyggeriet i Risør. Rigmors historie er mangslungen, og den interesserte leser henvises til historikken i jubileumsavisen fra 2005. Følge av M/S "Rigfar" fikk hun i 1982 på grunn av økende trafikk.

Liv Frøysaa Moe